

לקט מ עכ כ התל

1957-58

יש בעיות ...

מוגש עי

ארכיון הקבוע
פסח תשמ"א

- (107) 1956 -

30.11

*** הוראות לקימוץ בחשמל:

- א. יש להשאיר במנורות בהדרים רק נורה אחת... (את יתר הנורות יש להוציא).
- ב. העוצמה המותרת (לכל נורה) - מכסימום: 60 ווט.
- ג. אין להעלות אור ביותר מאשר בנורה אחת בעת ובעונה אחת באותו החדר...
- ד. אין להשתמש בכל כלי חשמלי מלבד קומקום....

7.12

*** (על המצב הכספי).... אין ספק שזה יביא להורדת רמת חיים חמורה ביותר. אין נעמוד בזה - אולי בזה תבחן החברה. מידת ליכודה ומידת יכולתה לעמוד בהורדת ימחה המקובלת... צריך להקים ועדה לשעת חירום אשר תעבד תכנית להבראת המשק. חצי מיליון לירות פותרים את הבעייה; אבל כשאין - על הועדה לעבד את התכנית ולבצעה... מאבנו רציני וקשה לדעת מה ילד יוט (אריה גילת).

*** ניקוז:.... העבודה בואדי הדרומי נגמרה. זה צריך להבטיח ניקוז כמה מאות דונם משני עברי הוואדי - שהיו מוצפים כל שנה....

*** הוהלט לשלוח חבילות לקרובי החברים בהונגריה.

14.12

*** הונגריה בלהבות!... פועלי הונגריה נאבקים על זכויותם לדרוכס הם בהגשמת הסוציאליזם.... נחבע את יציאת הצבא הסובייטי מהונגריה. נעמוד לצידם של פועלי הונגריה המאוחדים לעזרה.

*** חברי הגרעין הארגנטינאי הגיעו אלינו לתקופה של 5 חודשים, כחאנה ראשונה בדרוכס להגשמת חזונם - חזוננו הקיבוצי...

*** ענייני צנע... סוכר, שמן, מרגרינה וחה נעלמו כליל מהשוק ואין להשיגם. ניאלץ, איפוא, להסתפק בכמויות אינו משיגים בחלוקה הרגמית. והן רחוקות מלהספיק... אי לכך אנו נאלצים, בעוד מועד, לאחוז בכמה אמצעים ולצמצם צריכת כמה מהמארכים הקריטיים צמצום חמור... החלטנו לצמצם ולקמץ בסוכר בבישול ולצמצם את אפיית העוגות (במטבח)... ביטול חלוקת סוכר וחה להדריט (כולל: הוריס, יוצקים ומוסדות שנהנו מכך עד כה), הריבה חיעלם בזמן הפורב משולחננו בארוחת הבוקר. מתוך המטבח ינעל ב- 15.00 ויהיה נעול בשעות אחה"צ והערב....

21.12

*** לאחר כינוס הגיזבריים... לא נראה מוצא ופתרון לבעיות הכלכליות הסבוכות שהמשק הקיבוצי נתון בהן. אין ספק, שזה ביטוי של משק המדינה בכלל. לא פלא אם אומרים ותיקי הקבה"א שאנו חוזרים, אולי, לחקופת המשבר בארץ של שנות 1929 - 1939, בו חיו על לחם וזיתים (אריה ג').

*** כל העובדים השכירים ב"אמן" ובחקלאות פוטרנו.

*** דוברי צרפתית בקיבוץ שוב עולים כפורחת. זהו נגע ממש... ודווקא בימים אלה החחיל ה"ביבליובוס" (הספריה הניידת של המרכז לתרבות צרפת) להופיע... האחריות על המצב התרבותי הבלתי בריא אצלנו אינה רובצת אך ורק על חברי הח"ץ אלא, גם על מוסדות הקיבוץ אשר הזניחונו....

*** למערכת "על התל": ב-14 בדצמבר פורסם מטעם המערכת מאמר ראשי על המאורעות הטראגיים בהונגריה החורג בהרבה, לפי מיטב הבנתי וידיעתי, מההחלטות של הוועדה המדינית של המפלגה על אותו נושא. בניגוד להחלטות הנ"ל קובע כותב המאמר הראשי כי ממסלת קדאר היא "ממשלת בובות, שאין לה כל משענת ציבורית, פרט לכדורי הצבא הסובייטי" ודורש את יציאת הצבא הסובייטי מהונגריה. ראשי עורכו של ביטאון הקיבוץ לחשוב כפי שהינו חושב... אך לדעתי אין העורך ראוי להפוך את סקירות הקיבוץ לביטאון הפרטי, כי את אשר הוא כותב - בשט כולנו הוא כותב (ז.פ.).

והתשובה:בהחלטה של הוועדה המדינית (של המפלגה) מה-21 בנובמבר מדובר בין היתר על "התערבותה הצבאית הפאטאלית של בריה"מ והתנקשותה בחירותה של הונגריה....".
השאלה המכרעת היא: במאבק המתחולל בהונגריה - בו מצד אחד עומד הצבא הסובייטי ומצד שני העם ההונגרי שמעורבים בו יסודות שונים - מהט מתקדמים ומהם ריאקציוניים - לצדו של מי אנו?החלטות המפלגה נוקשות עמדה ברורה....
 למניעת ויכוח הנני מוכן בהחלט להוסיף את חתימתי... (לובקה)

28.12

על יעקב בר שאיננו - אבל הקיבוץ

- 1957 -

4.1

*** מרכז המשק מוסר: חשמל - לפי מוני החשמל מחודש דצמבר לא קיטצנו כמעט חשמל.... אותם חברים, החושבים עדיין שאין עניין זה נוגע להם - צפויים, ביום מן הימים, לביקורת לא נעימה של בדיקת קיום הוראות הקימוץ.

עגלים ב' (דובונים): מסתמן משבר בענף בעיקבות חסלות חמס לקיום הקואליציה הממשלתית. לאחר שהכנסת הסמיכה את המועצות האיזוריות להגביל את הגידול ומכירת התוצרת - קמה בהלה והחלה מכירה סיונית.... (בבי).

4.1 (המשך)

*** "לבטים רעיוניים"... כדי לשמור על יסוד קיומנו יש להחכונן לבאות בראש וראשונה על ידי העמקת היסודות הרעיוניים - והחוג לבעיות הדיקטטורה הפרולטרית צריך לשמש מיסגרת מדריכה ומכוונת להעמקה זו. (יהודית ש')

*** עוד על ה"ביבליובוט"... הנני בא ברצון ל"ביבליובוט" וקורא את ספריו... ואין לי בכלל הרגשה שנהפכתי לגוי בישראל! אני פשוט נשאר בקשר עם החיים הספרותיים בצרפת, תוך כדי התקרבות איטית (אך בטוחה) אל הספרות העברית... (חבר ההשלמה).

*** פענוח כחובת הפסיפס הביזנטי: קיבלנו חשובה למכתב, אותו שלח חיים טל בקשר לכתובת על רצפת הפסיפס שנחגלה בשטח המחנה של חיל האוויר. לפי הערכתם - הכנסייה הינה מהמאה הרביעית....

11.1

*** כפור ובננות... בבוקרו של יום ג', לאחר שהטמפרטורה הגיעה לאפס מעלות, ניזוק בצורה די קשה מטע הבננות מעבר לוואדי. אין לדעת עדיין מהו שיעור הנזק המדויק....

*** הענף בענפים - הצאן: בדיר הצאן מספר הסלאים הולך הלוך וגבור וכבר לפעלה מ- 200 קטנים, רכים וענוגים משחובבים בים רגלי הכבשים.... מכל קצווי הקיבוץ מתאספים חברים וחברות על טפם....

*** בח"ץ: יש בעייה בקיבוץ המעסיקה אותנו מזמן, והיא - חוסר היחסים החברתיים בין חברי הקיבוץ הוותיקים לבין חברי ההשלמה (הצרפתים)... לא עולה על דעת חבר השלמה, למשל, לבקר אצל חבר קיבוץ ותיק בלי הזמנה מיוחדת... יש לתת להם הרגשה שהם נמצאים בחברה גדולה איפה שכל אחד משתחף בחיי השני, שבה כל אחד מוכן לעזור לרעהו.

18.1

*** ס"ו בשבט:... ניסעו במרד של חדר האוכל הישן עצי אורן.... ילדי בית הספר שתלו סביב הכיתות... ואילו - כל היתר.... שתלו קזוארינות לאורך הכביש (המוביל למחנה).

*** על קוטג'ים וקימוצים: למזכירות הקיבוץ: "נודע לי כי החלטתם לבנות דירות קוטג'. דירה זו עולה על המותר למשקי הביסוס. מאיזה מקורות תשאבו את הסכום (החסר)?... אתם נדרשים לשוב לבניית דירות לפי 27 ס"ר, נפו...."

בבהכת חברים,

שלמה רוזן (המח' לכלכלה)

מתוך התשובה לשלמה רוזן:

"...מדוע, אם כן, לא יכולנו להסתפק בדירות בנות 27 ס"ר? משום שהחברים העתידיים להכנס לקיבוץ זה הם רובם מוותיקי הקיבוץ, אשר נמצאים בקיבוץ 20 שנים ויותר. לא ראינו כל אפשרות לתבוע דווקא מהם הזרה לחדר אחד, בשעה שחברים צעירים מהם בגיל הוותק זכו לחדר וחצי המקובלים בכל המצופה.... נכון הוא, שלא נקל נמצא את המקורות החסרים לבניית שיכון זה...."

18.1 (המשך)

הפער שנוצר במקורות המימון... נובע, דווקא, מהרחבה מזרזת של כמה ענפי חקלאות... דבר, שנעשה לפי המלצתה של המח' לכלכלה...

בברכת חברים,
מזכירות הקיבוץ

*** רצפת הפסיפס:..... עלחה הצעה שחלק ממנה יועבר לחצור....
אפרים הררי נפגש עם מנהל אגף העתיקות וסגנו... הם שוכנעו,
ומוכנים למסור לנו שני חלקים של הפסיפס... כל החלקים הועברו
לירושלים ונצטרך לשלם עבור ההובלה וההתקנה במקום. החקנת חלק אחד
בצורת רצפה תעלה עד 1000"ל". הבעיות העומדות לפנינו הן: האם אנו
רוצים בכך? האם נסכים להוציא כספים בשיעור כזה? (ל')

*** בהשלמה: גמרנו לומר להפסיק עם כל הלבטים הנפשניים, הקשיים אשר
פקדו כל אחד מאיתנו ולהתפנות לחיים חברתיים עשירים....

25.1

*** בננות: הכפור החזק, שפגע במסעי הבננות אצלנו ואף בחלקי הארץ
האחרים, מעלה שוב הרהורים וספקות באשר לאפשרויות התפתחות הענף.

8.2

*** אולפן: קיים סיכוי כמעט בטוח לפתיחת אולפן ב- 3 במרץ - חמישים
סטודנטים מאירופה ומצרים.

*** חנוונים למים חמים (בחדרית): עד ליום א' יפעלו במלוא אידיהם 16
חנוונים. יש לשער שחוך שבועיים יושלם המפעל, להפתעת הרבה של
הספקנים והמפקקים (מדובר על סידורים לחימום מים במיקלחת
שניבנו במסגריית הבית כמבצע מיוחד).

15.2

*** קליטה:... דנו בחוכנית קליטה של 18 משפחות עולים (עם ילדים).
המקיימה ישיבת ועדה מוסד עם המזכירות, שדנה בקליטה כיתה של
ילדים בגיל 10 - 12 מעליית הנוער למיסגרת המוסד יחד עם ילדי
"אילה" ו"שיבולים". (הערה: מדובר על קבוצת "ארז").

*** ספרייה: המטרה הסופית היא - ריכוז כל הספריות בחצור במקום אחד
ובידי ספרן אחד.

1.3

*** אולפן: בשבוע הבא יתחילו להתרכז מיוצאי 3 גלויות: מצרים, פולין והונגריה.

*** בפרדס: נזקי הכפור הינם די רציניים (משה נ').

*** בבננות: למרות נזקי הכפור נגיע ליבול של 2 טון לדונם ואין זה רע כל עיקר (לובקה).

מפי הגדולים:
זוג פחקים קיבל מרכז המשק. בראשון כתוב:
"מרכז גן הירק עושה לי צרות. הוא רוצה דווקא בשבת לזרוע!"
והשני - זה לשונו:
"סדרנית העבודה מוציאה אותי מן הכלים!"

15.3

*** מהו הפוליטיקה: המצב בגן יבנה: בכללו אינו טוב. מאז הבחירות נתוספו לאוכלוסיית המקום עוד 150 משפחות של עולים חדשים מצפון אפריקה, אשר שוכנו במעברת ברקה עד אשר שכונם יהיה מוכן. פרנסי המושבה לא דאגו לתיכנון מקורות פרנסה והאבטלה הפכה להיות תופעה רגילה כל חדשי החורף. היו כבר הפגנות מובטלים, תגרות ומכות בלשכת העבודה. לו היינו מספיק חזקים יכולנו להדריך את העולים ולהנהיג אותם במאבק מאורגן נגד אבטלה ושכר הדחק. הסכנה היא שכוחות אחרים, אשר כבר בוחשים בקדרה של שנאה עדתית, יוליכו אותם לשורות הריאקציה ושונאי ההסתדרות... החלטנו לגשת בכל המרץ להחייט הסניף ולפעולה מאורגנת אשר תחזיר אותנו למפת המושבה.... (שמואל בארי).

*** בעקבות שינויים בסדרי השמירה בבתי הילדים: ...אנו נאבקים ביתר עוז נגד כל נטייה כזאת (ללינה משפחתית) כי מובן לנו שזה רק צעד לקראת פירוק החינוך המשותף. אבל, אל לנו לזלזל בחרדת הורים לגורלם של הילדים בגיליט שונים המבלים לילה שלם לבדם. על אחת כמה וכמה אין לזלזל בהרגשת אי הביטחון של הילד המתעורר באמצע הלילה ואין מבוגר לידו למלא אחר דרישותיו. קירבת המבוגר והאפשרות לקבל חמיכה כלשהי היא אשר מונעת החפתחות של פחדים וסיוטים. כמובן, תמיד דאגנו לשמירה מסודרת, אבל רק לפני שנים מספר הגענו לשיטה המשביעה רצון... ולטיוס - נזהיר אותך חבר (שומר לילה): בידיך אחד המפתחות להצלת החינוך המשותף או לשלוננו. החייטס אליו כראוי - (ו' חינוך).

22.3

*** באולפן: אין ספק, שמבחינה כלכלית כל עניין האולפן הוא מפוקפק והכדאיות היא על הגבול. מידת התועלת שהמשק יפיק מעבודתם תלויה בהרבה ביחס של החברים הקבועים בענפים.

22.3 (המשך)

התלמידים ממצרים מסתגלים יפה לעבודה וגם מתקדמים טוב בשפה. העולים מהונגריה הם פליטים במלוא מובן המילה - רובם נזרק מגבולות הונגריה מעל טפסל הלימודים, בעוד הדיפלומה של מהנדס רומזת להם עדיין. הם עדיין לא תופסים מה קרה להם ואיך נקלעו ארצה. הם ציניים ביחס למושג "סוציאליזם" ואינם רוצים לדעת מה זו "ציונות". א"י בשבילם היא רק חוסר מזל, כי בעלי מזל מגיעים לאמריקה.... הפולנים הם חברה יותר עממית. חלק מהם כבר עבד בפולניה ואחרי אווירת השנאה של הסביבה בה גדלו - הם מרגישים את עצמם טוב אצלנו.

29.3

*** לקראת השתלבות מלאה: בצפייה דרוכה חכינו לבוא היום בו תתאחד ההשלמה (הצרפתית) לגוף אחד, אשר יכה שרשים עמוקים בקיבוץ. התקופה הייתה למיבחן אישי של כושר הסתגלות לארץ ולקיבוץ - מבחן שנעשה בתנאים בלתי נאותים.... לפנינו שלב חדש, בו רק מתחילה ההשתלבות הממשית של ההשלמה בקיבוץ.... ודאי רבים הדברים התובעים למידה מצד הגוף הצעיר וכן גם לא מעטות מבעיות ההשלמה דורשות הבנה והסברה בקרב הוותיקים... (אלה).

*** בהשלמה: המסקנות בסוף הבידורים:...תביעתנו הנמרצת שלא יגישו לנו את שלל בעיותינו הקיבוציות על מגש זהב. הגשתם בצורה זו עלולה לרוקן ולייבש את טעם ותוכן חיינו. המצב רציני וכאן כר נרחב לויכוח על כל שלביו המעשיים: כניסה לעבודה, אחריות בענף, הכשרה רעיונית ומקצועית. מי יתן ותישמע מצד חברי הקיבוץ (הוותיקים) הביקורת הבונה ותנוקט עמדה ברורה מול החסיבה הצעירה (קרי: ההשלמה) - (מזכירות החסיבה).

*** לאחר כמה שנות כליאה ברפת תצאנה הפרות השנה למרחבי המרעה.

*** בפגישות הארקטוריסטים עם מרכזי הענפים נדון הניסיון של ריכוז ענף הארקטורים ברשות מיוחדת. הניסיון סוכט כחיובי. הוחלט ששלמה ב' ימשיך בתפקיד ריכוז הארקטורים. על כל מרכזי הענפים למסור תוכנית עבודה שבועית.

מחנך חוכרת סטטיסטיקה:

1957	1956	1955	1954	1953	
181	170	154	177	144	חברים ומועמדים
157	145	137	118	115	ילדים
				3600	אדמת קבע
2120	2120	2976	3200	3078	שטח זמני

מגורים של חברים (1957)

40 חדרים	בבנין עם שירותים
8 חדרים	בבנין בלי שירותים
8 חדרים	בצריף עם שירותים
38 חדרים	בצריף בלי שירותים

15.4

בפסח חשי"ז מלאו 20 אביבים לייסוד קיבוץ א"י ג' בראשון לציון.

מסע הגויאבות: מה יהא גורלו? זו השאלה הנשאלת בפי כל ובראש וראשונה בפי עובדי המסע.

על חדר האוכל (אתרי 8 החודשים הראשונים)... הצגנו לעצמנו מטרה לשנות מסורת של שנים בהן עבדנו ברמה נמוכה ובתנאים קשים בחוץ המטבח ואף בחדר האוכל... לא בכל צעדנו קדימה... במטבח חסרים מאד מאד... מחסנים שלא בנינו - וכן איוד יותר מתאים לגודל האוכלוסייה... לא נוכל לעמוד זמן רב באי-קביעות העובדים במטבח...

נשכחו כמה דברים שעליהם רצינו לסיפור: ילדים התחילו ללוות את הוריהם לארוחת הבוקר בשבת... זה מפריע לעובדים ולאוכלים... לא נוכל לחזור לנוהג זה...

כמו כן - הביירוים בזמן ארוחת הערב, מעגלים - מעגליט עומדים החברים בשבילים ליד מרכזי הענפים, ברגעים אלה נראה חדר האוכל ממס כבית נתיבות. חברים האם זה באמת זכרחי? (פרומה)

19.4

לסיכום פעולת החוגים הרעיוניים חשי"ז: ... בערך 65 חברים השתתפו השנה בחוגים. כ- 20 בחוגים הרעיוניים וכ- 40 למדו עברית. נשאלה השאלה: מה עת יתר החברים? מדוע לא מצאו די עניין ורצון להתגבר על עייפות וחוסר פנאי כדי להקדיש לפחות 13 ערבים בשנה לאיזה לימוד ויצוף ושיטתי יותר? ודרוקא השנה, בה כל אחד מאיתנו נדרש לעשות איזה בדק בית רציני בבניין האידיאולוגיה שלו ולברוק האם לא נסדק משהו? (מריט יצ')

19.4 (המשך)

*** במעגלות הקומונה:... העניין הקרוי שיקול דעתה של המחסנאית - אין מפלט ממנו. אפילו קומונה מסומנת היטב ומונחת על ידי עיקרון הנורמה - אינה יכולה להמלט מאותו שיקול דעת המשתדל להיות ככל האפשר אובייקטיבי, והוא זקוק מאד לתמיכת האימון של החברים...
... בקצב התקציב (הרגיל) נגיע להספקת מעיל גשם לכל החברים רק כעבור 10 שנים....

... מצב ההלבשה הכללי - בהחלט לא רע. הרמה עלתה בשנים האחרונות... יש להשלים את אשר הוחל ויש לשמור לבל חרד הרמה... במידה שהקומונה תיטול על עצמה את אספקת הצרכים הגדולים והקטנים בשטח ההלבשה - ימעטו פורצי הגדר והביטחון האישי בקיבוץ יגבר. (שולמית מאירי)

*** שיכונים לבני המוסד: "שיבולים" וילדי העולים ("ארז"): בבית "ארנים" (הערה: שיכון המוסד של היום); "אילה": בצריפונים של ההשלמה. הכיתות: כיתת "ארנים", מועדון ההשלמה וצריף הקליטה.

26.4

*** מבצע "תחמיץ" הסתיים (לא כל כך בהצלחה). מלאנו רק את מחצית המגדל והחזרנו את הכלים לרבדים.

10.5

*** פלוגת עבודה: לאחר ביקור משלחת מטעמנו אצל שלמה רוזן (מהמח' לכלכלה) בקשר למחסור החמור בעובדים - אישרה לנו המחלקה לכלכלה פלוגה של 12 איש שישלחו ע"י המדור למושביו של מפ"ם. שלוש הסנוניות כבר הופיעו... קבלת הפלוגה תובא לאישור שיחת הקיבוץ.

*** אושרה תוכנית העברת המוסד למקומו הזמני (מזרחה מהגבעה).

*** נעשים מאמצים לאכור חדר מתאים בתל-אביב, אשר ישמש את החברים הזקוקים לכך כל השנה.

*** יש חברים שלא ברור להם מהו התקציב האישי השנה. ובכך, לפי התקציב של הקבה"א מקבל החבר 30"ל"י.

*** בחדשים האחרונים - הנושא הקבוע לדיונים במקלחת הבחורות ובישיבות ועדת הבריות הוא המצב הגרוע בסניטריות... לצערנו, מעטים הפתרונו המעשיים לחיקון מצב זה. כל זמן שלא תמצאנה 2 בחורות קבועות לעבודה זו - לא יחול שיפור ניכר במצב.

17.5

*** ושוב - על הרדיו המרכזי... שוב עומדיה בפני משבר רציני ואולי משבר מכריע... עיקר הבעיה היא, שאותם החברים שיש להם ידע כלשהו בשטח זה אינם מוכנים לעסוק בכך... אם יידום הרדיו המרכזי, תהיה זו קבורתו של מפעל חיובי אשר קיבוצנו התגאה בו כל השנים. האם מוכרחים להגיע לכך?

חברת הנער "ארנים".
את מי יכולים אתם לזהות?

בדרך למוסד החינוכי החדש. כחלק
התחנות של הצילום-האיזור שבו
היו אהלי האולפן הראשון

הנחה אבן הפינה של בהיכת השחיה

התחלת תפירת בריכת השחיה על הגבעה

עוד חולייה בשרשרת! לגן ב' קוראים מעתה:
קב "סלע". הנה גם קבוצה זו נאחזת בשרשרת
הארוכה והנחמדה שבראשה צועדת קב "חרמש" -
וסופה - אין סוף. (מלוינה)

7.6

*** חג הביכורים היה לנו הפעם חג נאה והדור. במרחבי מגרש הספורט -
שלא כמו בשנים הקודמות, - בהן היינו דחוקים בתחומי הדשא והחצר -
נתאפשרה הופעה רבת היקף וחנופה של מסלול המכונות החקלאיות, מצעד
ילדי "אלומה" ושלושה מעגלי רוקדים....
אחרוני ארגזי הולנטיה נפגשו עם ביכורי החצילים ותפוחי האדמה בעוד
ריח החציר קורא לשמחת יום עמל.... (ליובקה)

*** ב"אמן": הננו בעיצומה של עונת ההסקייה ובקושי רב הננו נענים לכל
ההזמנות למצמדים.... מכונת היציקה החודשה (מתנתם של ידידינו
בארה"ב) נמצאת בנמל תל-אביב.... המכונה לא תפעל עד לאחר תכנונו
מחדש של בית היציקה. (אברהם ק')

*** בקומונה:... ביחר הקפדה צריך לעמוד על עניין המתנות שחברים
מקבלים. אפשר לקבל משהו אך לא כל אשר מתקבל במתנה צריך לעבור לחבר
המקבל... העיקרון: שכל מתנה מובאה לקומונה לסיכום עם המחסנאיות...
(שולמית)

*** קבוצת ילדי הקולים: כ- 15 ילדים כבר הגיעו ובמשך הזמן המגמה היא
להגיע ל- 25 ילדים. גיל הילדים 11 - 12. רובם יוצאי פולין; מעטים -
יוצאי הונגריה ומצרים.... יש לציין, שבהכנותינו לקבלם נחקלנו
במלוא העזרה מכל המוסדות והגופים בקיבוץ. הצפיינו "ארנים",
"אילות" ו"שיבולים". (אלישבע)

15.6

*** סלק טוכר: הצלחנו במשך שבועיים להוציא קרוב ל- 350 טון, שהם בערך
2/3 מהכמות הכללית. היבול - לא רע. אנו מקווים שיסתכם סביב 5 טון
לדונם בממוצע....

*** תצילים:... שחלנו 10 דונם מהזן שיעקב ב' קיבל על ידי הכלאת הזן
הבולגרי עם הזן המקובל בארץ.... החלקה מתפתחת יפה.... משלחת
ממשרד החקלאות ביקרה אצלנו וייתכן שנשלח מהתצילים לחו"ל.

*** ארוז סיני בחצור:... הננו עושים נסיון בזריעת 8 דונם אורז. הזרעים
הם מזן מיוחד שמוצאו בסין, שאפשר לגדלו בהמטרה, לקצרו בקומביין
וחקופת הגידול שלו 60 יום.... (יעקב נ')

*** ז' וחברים מציעה העלאה של 10 ל"י בתקציב האישי. מעתה: 40 ל"י
לשנה.

5.7

*** "אל מזכירות קיבוץ חצור: ...הנני שמח להודיעכם כי החלטנו לכלול אתכם ברשימת משקי ה"קונברסיה"... פעולה זו באה להמיר "75 מהמימון הבלתי מתאים... בהלוואות הממשלה ל- 25 שנים בריבית של 4.5%... וכך תינתן השלמה לענפי משק שונים... בברכת חברים נאמנה, שלמה רוזן (המח' הכלכלית)

*** אורז: ...מתפתח לא רע. תיקון טעות: זמן גידולו אינו 60 ימים, אלא 105 ימים.

2.8

*** ...אנו חוגגים (הערב) כניסתם לקוטג'ים של 24 חברים אשר במשותף יש להם 400 שנות (חיים) בקיבוץ. הננו נכנסים לאחר שנים רבות, לשיכון מרווח, נוח ועם שירותים... בשבתנו יחד נזכור את הימים ההם של מגורים בסוכות ואהלים צופיים בראשון וימי בית האריזה וסוכות הקש בחצור... (המשתכנים)

*** התקיימה שיחת בני "חרמש" עם הוריהם...

9.8

*** לקראת הקליטה: ...בקיבוצים אחרים הוחל מזמן בחיפוש אחר משפחות עולים מתאימות והושקעו בכך מאמצים לא מעטים. קשה לומר שכל המאמצים הוכתרו בהצלחה, אולם אין ספק שבטופו של חשבון יצאו קיבוצים אלה נשכרים... לדעתנו, גם לנו אין ברירה אלא ללכת בדרכם. אם נשב בחיבוק ידיים ונחכה שפקידי הסוכנות ישלחו לנו עולים ישר מהאניה - ניתקל בבעיות חמורות ביותר... זמן זה צריך להקדיש לחיפושים בריכוזי העולים. בעלי הנסיון אומרים כי יש סיכויים רבים להצלחה... כי אנשים שטעמו טעם של קשיי הארץ יהיו מוכנים יותר להקשיב לנו ולהשתכנע...

מה מחפשים בקיבוץ?

ו' עבודה מחפשת: מורה לאולפן, זבלן, מחסנאי משנה וארבעה עובדי מטבח.

המזכיר לא מחפש כבר כלום - פרט לשבועיים אחר ראש השנה.

ו' מינויים מחפשת את כולכם לכל.

23.8

*** במוסד: התחילו לבנות את הכיתה הראשונה של המוסד על גבעת הקורקר בדרך לפרדס א'... מביץ המוסדות הקיימים רק מעטים יהיו במצבנו (הערה: מבחינת מספר הכיתות והאפשרות של שוחפות עם קיבוצים שכנים) אך עלינו לחדול מהתפקודים וההחלטות של דבים מכינינו ולהקדיש

23.8 (המשך)

את מרצנו לדרך שכבר נקבעה וחזרה ממנו-איך... נדע ונרגיש כי מפעל זה הוא כולו שלנו ורק אנו במו ידינו בלבד נקבע את גורלו - גורלנו.
השנה היתה במוסדנו רק קבוצה אחת בת 19 תלמידים ("אילה"). בשנה הבאה נצרף את "שיבולים" ו"ארז"... ובעוד 5 שנים נגיע ל- 6 כיתות במוסד...
שאלת הכשרת המורים היא אקטואלית ודחופה ביותר... (גוש)

30.8

מאת שני מרכזי המשק - אחד שכבר לא מוסד
והשני שטרם התחיל --- טוננה הידיעה
באורח פרטי לחלוטין:
הכביש עומד להסלל!

*** בקומונה ומסביבה: ... ימי אוגוסט עוברים עלינו ורבים מאד מאיתנו טרם קיבלו את רוב בגדי הקיץ, שהובטחו לנו בראשית העונה...
ושוב הסבלנות מתערערת... הגעתי למסקנה, שרק לכשנזדקק באמת וכוסר עבודתנו יוגבל עד כדי ישיבה בקומונה בלבד - אולי אז תיפטר בעיית מיסגרת העובדים, יעילות העבודה והשירות במחסן ההלבשה שלנו. בינתיים העבודה בקומונה תלוייה בנס... ב"עודפים" של סידור העבודה. מובן, ששיכלולי יעול אינם יפים למצב זה. התוצאה - כזבו, ימי עבודה.
... יש רצון עד להוציא מהמסתורים את אי-הנחת המלווה את החברים בשטח ההלבשה... אי הנחת המוביל (בתנועה הקיבוצית) לתקציב אישי בהלבשה, לסטיות כה רבות וקשות המעמידות דברים עוד יותר גדולים בסימן שאלה... הרגשתי ברור, שיש באפשרותנו למנוע כל התפתחות בלתי רצויה. אני מאמינה בכוחנו המוסרי לעמוד בפני כל סטייה, אם לרשותנו יעמדו האמצעים הדרושים לסיפוק צרכי החברים - אותם צרכים שכולנו מודים בהם. אפשר להשיג הרבה הבנה, סבלנות ואמוץ אצל חברים ואין הדבר ניתן אלא על ידי ביצוע מתאים. (שולמית)

*** במוסד: קבוצת "אילה" תחיל את שנת הלימודים החדשה במקומה החדש. (הערה: קצת צפונה ממגורי בני המוסד של היום) לאחר שיגמרו את צביעת הצריפונים... הוחלט להגדיל את הקבוצה: בימים אלה צריכים להגיע 5 - 6 "ילדי גולה" אשר ייקלטו בקבוצה. (מילדים אלה עוד נמצאת איתנו אורית שדה)
... המצב מחייב הקמת משק עצמאי של המוסד - משק חי וגן בית...
...

6.9

*** טרקטור חדש: ... קיבלנו הודעה שהגיע עבורנו טרקטור "פרגוסון", המודל האחרון: דיזל 35.

*** קציר האורז: הנסיון לקצור את האורז בקומביין לא עלה יפה. על כן קצרנו אותו במקצרה... ולאחר זמן מה נדוש אותו. אומדנת היבול - למעלה מ- 300 ק"ג/ד' והרי זה יפה מאד.

*** דוחן: ביום א' נתחיל לקצור אותו.

*** בטנים: מספלים בהשגת מכונת דיזל לתקופת ההוצאה.

*** עגלות "חינוכיות": לאחר נסיון מוצלח של בניית עגלה להובלת אוכל לבתי הילדים - הוחלט לבנות עוד שתיים.

במוסד: ... יצקנו את היסודות והנחנו את אבן הפינה למוסד החינוכי בקיבוצנו!

26.9

*** מחוך דו"ח ו' חברים: ... בעבר דגלנו במסטר של בירורים. העלינו בעיות יסוד לדיונים תכופים ובשיחות ההשתתפות היחה אקטיבית. אז, השיחה נתנה, במידה רבה, את הכיוון... כיום הכצב שונה. ברור, שהשיחה אינה מכוונת את ההתפתחות...

בעיית העזיבות: יש לציין שלא היחה בתולדות קיבוצנו כשנה הזאת מבחינת העזיבות (פרט לתקופה שלאחר מלחמת השחרור). 14 עזיבות - זה מספר מפחיד... (אך)... מסתבר שאין כל מכנה משותף לעזיבות אלה....

נסיעות לחו"ל: זה נושא הטומן בחובו מוקצים רבים. למותר לספר על הכישלון בשטח זה....

שיחוף: לפי דעתי, בשטח זה, התרחקנו מאד ממקור מחצבתנו... ההתפתחות היא די מהירה. בקשר למחנות - המושגים השתנו הרבה. למותר להזכיר את אי-השיוויון בשטח הצעצועים. גם בחדרי החברים מרגישים הבדלים ניכרים ברמה.

בקשר לריהוט קיימנו דיון וסיכמנו כי איננו מציעים לשנות את הנוהג הקיים, והוא: לחלק את הריהוט וכו' לפי שיקול הנועדה ולא בהתאם לוותק - כדי לאפשר לדאוג להשוואת הרמה... (אלה הררי)

*** הרבה חברים הגיעו ואף עברו את גיל ה- 40. זה נותן זכות לחבר לקבל כל שנה יום חופש נוסף - עד שבועיים חופש בשנה.

*** בהשלמה:... שנה קשה עברה עלינו... יש צורך פעם נוספת להיפגש ולחפש דרך, לגלות כוחות. אני יודע שבעוד שנה (אולי פחות) לא נוכל עוד להציל את החברה... (דב פ')

11.10

*** רפת: התקשרנו עם אירגון מגדלי בקר לבשר... בדבר רכישה 100 עגלים לבשר מיוגוסלביה... חנאי הרכישה נוחים מאד.

*** "אמן" (מחוך סיכום): "מבצע סיני" השפיע מאד על מפעלנו, כמו על כל יתר המפעלים בארץ. במשך 2 עד שלושה חודשים לא היו הזמנות. עם התחלת עונת ההשקיה נעמדנו בבת אחת בפני הזמנות שרק בקושי יכולנו לספקן. אם בכל זאת הגענו למחזור של השנה שעברה ובמקצת עברנו אותו - זה הודות לחבר העובדים המסור, שעשו את כל המאמצים לא להפסיק את הזמנה למרות שמחטנינו התרוקנו לגמרי כבר באמצע עונת ההשקיה..."

1.11

*** (מחוך מכתב של בת גן-שמואל שהיתה בהסחכלות בגן של רחל ב' - חיה) "לא הייתי אולי כותבת אילו חשבתי שזהו הישג פרטי של שתיכן. אני כותבת כי אני יודעת שההישגים להם הגעתן בגן הם פרי הרבה לבטים וכשלונות של קיבוץ שלם. ולכן יש להגיד לכן שאתן הולכות בדרך הטובה. בתור חניכת החינוך המשותף יש לי ממש הכרת תודה כלפיכן, שידעתן להעלות את החינוך הזה לדרגה כזאת, שממנה הוא נהפך לאט לאט לדבר נפלא. כי הלא חינוך משותף גרוע - אין רע ממנו ואין מביא סבל יותר ממנו. ועוד - ראיתי אצלכם בחצור אהבה גדולה למפעל הקיבוצי. אני ראיתי זאת בחינוך, ואני מתארת לי... שזה קיים בעוד ששחים... לא רואים הרבה קיבוצים כאלה. יש הרבה פסימיות, ציניות והרבה תהיות על דרכינו החינוכית והקיבוצית - ושוכחים הרבה פעמים (אלה התוהים), שהחינוך המשותף יכול להיות דבר נפלא - אם רק יודעים לעשות אותו כראוי.... יצאתי ממשקכם עם הרגשה טובה בלב, עם עידוד רב לקראת דרכי החדשה כמתכנת. ועל זאת נחונה לכן חודתי מקרב לב... (שלומית, גן-שמואל).

*** ובהשלמה: בתחילת עבודתנו (מזכירות ההשלמה) - מצבנו החברתי היה בכי רע - אווירת "ערב עזיבה" השתררה בתוכנו... נטלנו על עצמנו את המשימה הכבדה לחדש את פעולת הח"ץ ובד בבד לקיים שיחות עם כל החברים.... (עכשו) אפשר לומר שהמצב השתפר במקצת. היום האווירה בהשלמה היא חיובית בהחלט... עלינו לחתור ל... כניסה יותר מהירה לחיי הקיבוץ.

15.11

*** ללא חשבונות:... לפני שבוע וחצי נסרף מבצע לילי בו לקחו חלק 25 חברים להצלת החירס והבוטנים מסכנת הגשם הממשמש ובא. חוך הענות של כמעט 100% גוייסו החברים בשעת ארוחת הערב ובמשך שתיים רוכז כל החירס בשדה, כוסה בברזנט, ואילו סקי הבוטנים הועברו לסככה. טעמו של גיוס זה סוכם על ידי אחד המשתתפים באמרו: "לו לא היה צורך בגיוסים - חייבים היינו להמציאם, זה מריט את המורל!" (אלי)

*** בחודש הקודם נמנע ה"פיצוץ הכספי" על ידי קניית "כסף שחור" בממדים שלא היינו רגילים להם....

ועדת שיחוף מוסרת

חברים אשר נולדו ויש להם יום הולדת יכולים לקבל עוגה לרגל עובדה פנטסטית זו.

*** ב"אמן": יום העיון הצליח ביותר למרות הגשם הסוחף. השתתפו בו למעלה מ- 200 איש: מומחים, מהנדסים ונציגי מפעלים... מטרות יום העיון: פרסומת למוצרינו, שהינם היחידים בארץ המופקים על ידי שיטת יציקת לחץ בוואקום... (אדי)

*** מו' עבודה:

מחליפות ומקימות: - זו אחת הבעיות המסובכות ביותר בקיבוץ וטרם מצאנו לה פיתרון. עד מציאת פיתרון הקבע נאלץ לחייב הורים וחברים להחליף בקבוצות. (יחזקאל)

29.11

*** הצעות לסיכום הדיון החברתי... הדיון נשא אופי כללי, בלתי פולמוסי... חבל שנגעו אך מעט בדברים קונקרטיים יומיומיים - אך כנראה היה לנו צורך לבטא הן את הספקות והן את האמונה בדרך וביעוד הקיבוצי.

*** בעיות השיחוף - (מחוך הצעות הועדה):

1. חיי הקיבוץ מושחתים על שיחוף מלא באמצעי הייצור, בדכוש צרכני ובאמצעים כספיים. כל רכוש הנמצא ברשות החבר הינו קניינו של הקיבוץ כולו.
2. ריהוט: יש להגדיר את רמת הריהוט וסגנונו ולהביא הצעה להשלמת החטר בקיבוצנו חוך תקופה מסוימת (למשל - 3 שנים)....
3. התקציב האישי אינו מיועד להשלמת הדברים המסופקים על ידי ועדת השיחוף כשם שאינו מיועד לצרכי הלבשה והנעלה.
4. מתנות: אין מקבלים מתנות "שימושיות" כגון - מיטות, מזרנים, ריהוט, לבוש, שטיחים וכד'. במקרה והחבר מקבל מתנה כזאת - עליו למסרה למוסד הקיבוצי המתאים.
5. פעילים: הקיבוץ מצייך את העובדה המרבית פעילינו ושליחינו, עד היום, לא ניצלו את אפשרויותיהם בשעת מילוי התפקיד לשם השגת ציוד צרכני יסודי לשימוש הפרטי, (והקיבוץ) תובע מאת השליחים והפעילים להמשיך בדרך זו....

*** התכונה לטיול לאילת בכל חוקפה וו' העבודה הרביבה כבר סידור עבודה לשלושה הימים המאפשרת לכל הרשומים להשתתף (בטיול, כמובן)....

*** במוסד החינוכי ... תקוות רבות תלינו בהקמת המיסגרת החדשה - ביצירת חברה גדולה, באופן יחסי, אשר תכיל בתוכה את שלוש הכיתות הבוגרות: "אילה", "שיבולים" ו"ארז", למרות שידענו שמקומם הטבעי של כיתות ו' הוא חברת הילדים - החלטנו להעביר אותם למוסד מתוך דאגה לכיתה הבוגרת ולמוסד בכלל. אך "חקלה טכנית" גרמה לכך שעד היום נשארו "שיבולים" תקועים בכיתתם הישנה. באופן רשמי הם מזמן עזבו את חברת הילדים - אך למוסד טרם הגיעו.

- 1958 -

3.1

*** שיחוף צעצועים בגיל הרך:

1. יש לסייע בהשגת קורקינט לכל ילד, החל מגיל 5. החבר יקנה את החלקים וו' החינוך תדאג לביצוע העבודה.
2. לא יהיה לילד תל-אופן פרטי. אלה שבנמצא - צריכים להימסר לרשות הקבוצות...
3. החל מגיל 3 הכרחי להשיג לכל בת בובת גומי... הננו רואים בעין לא טובה ריבוי בובות בחדר אחד...

השיחוף בחברת הילדים הצעירה... אנו מציעים לקבל את החלטות הקבה"א בחוספת זו: אין לילד בחדר (ההורים) מצלמה או שעון. במידה וישנם כאלו - יימסרו לרשות ו' החינוך. טקיטים נשארים ברשות הילד בחדרו - כי זהו צעצוע חסר טעם והגיון בחצור. אותו הדין לגבי "קוקרים", שהופיעו לאחרונה...

*** סוף סוף יש לנו חדר בתל-אביב, בו יוכלו ללון אלה אשר אין להם קרובים בעיר... או כאלה שאיך ליבם לביקור קרובים. בדירה שני חדרים. (אחד הושכר לשמואל ב').

10.1

*** הוחלט למסור את חלקת הגויאבות לבעלותו וטיפולו של המוסד החנוכי... כן הוחלט לעקור את כרם המאכל ולנטוע במקומו פרדס.

*** ב"אמן": באסיפת העובדים השכירים נבחר ועד עובדים בהרכב: דוד איון ויצחק יצחק. פעולתו של הוועד תהחיל בקורב ומקווים שדבר זה יביא תועלת לעובדים ולמפעל כאחד...

...גזבר הלוקח מדי פעם כסף בריבית קצוצה דומה לחינוך העושה פיפי במיטה (במהילה מכבודכם).
 תחילה - חם לו, טוב לו. אך אחרי זה הוא מתחיל להצטנן - וכשמגיע מועד פרעון השטר הוא מתחיל לרעוד... (גיורא ב.י.)

10.1 (המשך)

... והנה גם השי"ז - לפי סיכום זמני בלתי מדויק - לא יסתיים ברווח ואנו ממשיכים לאכול את הרכוש... דוקא בשטח הוצאות הייצור, בענפים ובהספקה לחברים - אנו חורגים הרחק מהתחום המקובל והמוחר. פה המפתח לקידום העניינים. (גיורא)

*** חוגים: לחוגים לא הייר פנים המזל השנה. רובם לא הצליחו אפילו להוולד. בראשית השנה חוכננו 4 חוגים רעיוניים ו- 4 חוגים לימודיים אחרים, אך לצערנו התוכניות עלו בתווה. לחוג למארכסיזם נרשם חבר אחד בלבד. החוג למזרח הקרוב - למרות שנרשם מספר רב של חברים - לא קם כי המרכז לא הצליח, מסיבות אובייקטיביות - לצאת לקורס ההכנה (ומצב דומה בחוגים לידיעת הארץ, ספרות, עברית). לעומת זאת שפר חלקם של החוגים למלאכה וציור. (נסיים בכר)

*** הו' הפוליטית: המזכירות דנה בעניין הו' הפוליטית שמסיבות שונות כמעט והתפרקה...

"... פגשתיו מיד לאחר גמר השיחה. מראהו העיד כי משהו מעיק עליו... "ראה מה מוזרים דרכינו! קיימנו 6 שיחות רבות - מטחפים על בירור בעיותינו החברתיות. כל אחד שפך את לבו וחשף מהרהורי לבו על הקיבוץ ועל החברה - וכאשר הגיע העת לסיכומים - דנו רק בשאלות השיתוף. כל הכבוד לשיתוף, אך האם זאת היתה כוונת הבירור? כל הדיבורים הגבוהים על יעוד, חלוציות, קומונה וכו' נפרטו לפרוטות שתוקות של אנצנת, כסף כיס ומנורת שולחן... וכי צורה אירגונית זו או אחרת של חלוקת ההנאות מהשיתוף תפתור את בעיות הטיפוח מהיי קיבוץ, תסיר את הלבטים ותחזק את רוחם של החוהים?"

17.1

*** הרפת במבחן:... בו' המשק התנהל דיון גרחב על בעיית עתידה של הרפת... זה מספר שנים עובר מסבר על הרפת שלנו הכרוך בהפסדים גדולים. עד כה ניהלנו את חשבון רפת החלב ורפת הבשר במשותף ולכן לא הורגס ההפסד ברפת החלב... המציתתה של הבעייה היא: הוצאות ייצור גבוהות מאד לעומת הכנסות מועטות... (ואנו שואלים): א) מה לעשות עם הרפת הקיימת. ב) האם בכלל יש צורך והכרח בקיום רפת חלב אצלנו? (אלי)

*** הצאן עושה חיל! הגענו כבר ל- 220 המלטות ובתוכן 30 תאומים...

*** ובכל זאת - על המצב הכספי: בין הצעדים שנקט בנק ישראל... הונהגה ה"מסלקה". סידור זה יבטיח שתוך 24 שעות יגיע כל צ'ק במקום אחד לשני... בקיצור: הגיע הקץ ל"גלגול צ'קים" (גיורא)

24.1

*** שכירים... המזכירות שמעה דו"ח על המצב החמור בשטח העבודה בענפים ובשירותים ועל המחסור הגדול בחברים במקומות אלה. סוכס להביא לאישור השיחה הכנסת שכירים להשלמת הצוות המינימלי בכל ענף. (אליהו)

*** הנו מטפלות!! קצב הלידה של השנה מעמיד בפנינו בעיות קשות של מציאת מטפלות לכל הקבוצות...

חידושים והמצאות: של מנת לאפשר החחלת שיחות הקיבוץ מוקדם יותר, יותקן בחדר האוכל רמקול של הרדיו המרכזי והחדשות ישודרו באמצע השיחה.

4.2

*** ועוד על הרפת: מה אומרת הרפתנית (לאה ש')? "איך לחסל את רפת החלב, להיפך, יש להגדילה ולהביאה לדרגה של יחידה (20 חולבות) ואז תובטח הרנטביליות..."

ובנו' המשק: הכריע הרוב המוחלט בעד חיסולה של רפת החלב... הדיון עוד יעבור לשיחת הקיבוץ...

*** בפרוס:... בהתאם למצב הקיים בקטיף - שרוב רובם של העובדים הם מהאוכלוסייה הזמנית, אשר אין מגלים יחס רציני ביותר לעבודה - הונהגה השנה שיטת הנורמות בקטיף... הנורמה המחייבת היא... הנהוגה בארץ: 45 ארגזי מפוזים או 55 ארגזי אשכוליות ליום עבודה... הנהגת הנורמות העלתה את ההספק בתופן רציני בהשוואה להספק של אשתקד. (משה נ')

14.2

*** שבוע המוסד: השבוע האחרון עמד בסימן המוסד החינוכי. כעורב שבת קיימנו את פסיבת פתיחת המוסד, למחרת את ה"מוסדיה" וביום השלישי היתה שיחת קיבוץ בה השתתף נציג של מרדך המוסדות של הקבה"א... וצינו להחזיר ללב כולנו את העובדה: מוסד אצור קיים! ... יתכן מאד, שהנויכות על מוסד מקומי-אזורי ימשך עוד שנים רבות וכל אחד ימצא חינוך לדעתו בכל הזדמנות ובכל מאורע. אולם, מן ההכרח לקיים שיחת קיבוץ ולהצהיר לעצמנו את הדרך החינוכית המיוחזרת שלנו... אם הכוונה לחנך, לקיבוץ אין מקום אחר ודרך אחרת מאשר המוסד הקיבוצי. (גושו)

*** גם "פקקית" רוצים מסיבות!! (לאלה שלא יודעים: "פקק" הוא חבר שאין לו מקום עבודה קבוע והוא מועבו על ידי הסדרן ממקום למקום בכדי "לסתום חורים"). ... מסיבה הקוממנה באה לבטא את אחד הענפים בקיבוץ, שלמרות הסיבותו בחיי הפרט - אינו מוצא ביטוי ממצה במיסגרות חברתיות כלליות. יש לתת ביטוי: א) להלקו של ענף זה בחיי החברים; ב) כענף ייצור ויצירה שהישגיו המקצועיים גדולים והספקי העבודה שלו מצויינים ויכולים להתחרות בהרבה מתפרות משוכללות.

חלקת כננות צעירה

חלק מצוות עובדי הצאן

העברת צנורות השקיה בתירס

פינה בקומונה הישנה

21.2

*** בננות...מחוננים השנה לנסוע כ- 20 דונם בחלקה הגובלת עם בנייני המוסד (שכנות מבטיחה - לא כן?)...עד כה שיווקנו כ- 26 טון והרי זה פחות מדי - לגבי ההערכה הכללית של היבול...בהתאם למטורת המקובלת: ככל שהמטע מורחב - מצטמצם צורת העובדים. (לובקה)

*** ל א ?ן שתי השיחות האחרונות שדנו בעניין העבודה השכירה פירו תהום מאיט בין הכרתנו הקיבוצית לבין מעשינו. ההחלטה האומרת שיש ליפוח כוחה של ו' העבודה להעסיק במטק עובדים שכירים קבועים - היתה ההחלטה הגורלית ביותר בשנים האחרונות. פירושה המעשית - התכשוח לעיקרון היסוד של העבודה העצמית ופתיחת שערים לתמורות מרחיקות לכת בחווייתנו...

....אמנם, מזמן פתחנו את שערינו לעבודה השכירה ומספר השכירים הלך וגדל מדי שנה. אולם, עד עתה נראה עבודה זו אופי ארעי והובטח לנו, שחוק הקופה קצרה ישופר המצב ואנו לא נזדקק עוד לעזרה... חידושה העקרוני של החלטת השיחה האחרונה היא בזה, שהסיר את ההגבלה של ביטוס הענפים על עבודה שכירה ונתן אפשרות של חדירה עמוקה יותר של העבודה השכירה בחיי המשק והחברה...נכון הוא, שאל החלטת יאוש זו הביאתנו המעוקה האיומה בכוחות עבודה. מזמן עברנו את המותר במח העבודה לגבי סוגים מסויימים של עובדים (בעיקר לגבי חברות) והמתיחות ההולכת וגוברת עלולה להתפרץ בצורות שונות. אך השאלה היא: האם בהחלטה לנטוש את עיקרון העבודה העצמית פתרנו את הבעיות? (א. כלב)

*** "אל המזכירות! אין אני בא לערער על החלטת שיחת הקיבוץ האחרונה (בדבר הכנסת פועלים קבועים לענפים)...פשוט, נהדלדל כוח השיכנוע שלי במלים ובמעשים. אולם, היות והחלטה זו...רישומה יורגש בדור הבא (הילדים שלנו) - אבקש להעמיד החלטה זו לאישור נוסף בשיחת הקיבוץ - שמא היתה זו החלטה מקרית...לא יהיה זה מקרה ראשון שענין "פועל" כגון זה יובא בטעם נוספת לעיון השיחה." (א. הררי)

6.3

*** "מבצע בנות":...השכם בבוקר גוייס הקיבוץ למבצע נטיעת בנות בחלקה, שעליה החגלע ריב בינינו ונאשי גן-יבנה. השעה שמדובר עליו נמצא ליד הכניסה לפורס א'. אנו מעבדים אותה באופן רצוף זה 10 שנים...ושילמנו דמי חכירה עבור השימוש בשטח. כאשר נודע לאנשי הועד החקלאי של גן-יבנה (שהחלטנו לנסוע בחלקה זו בננות) - החליטו למנוע זאת מעיתנו... (כנראה) הועד החקלאי החליט למסור את החלקה בחכירה למישהו מאנשי המושבה...החלקה חקוצה טמש בין האדמות שלנו וגובלת משלושת הצדדים שלה באדמותינו ולפיכך הננו בחוק בעלי זכות קדימה בכל משא ומתן של מכירה וקניה...איש הועד החקלאי איים שיחמשו בכוח ויעקרו את הנטיעות...לזאת הגיבה המשטרה בהתראה חמורה...אנו מקווים, שמוסדות המושבה יבינו...שהדוין היחידה היא מו"מ ישיר והוגן. ידינו מושטות לכל הסדר חוקי ללא כל ויתור על זכויותינו. (גלי נדיב)

21.3

*** מסוך הקרקע עם גן-יבנה...כיום ו' החקיימה בגן-יבנה פגישה בין סועצת גן-יבנה ומשלחה מטעם המזכירות שלנו ונכתמנו דרכים לפיתרון

21.3 (המשך)

הסכסוך. ההצעה העומדת על הפרק: חילופי קרקעות. היום יתקיים סיור בשטח שאנו מציעים כתחליף לחלקת הבננות. נקווה שבזה יושם קץ לפרשה.

*** ב"אמן": בגלל הבצורת הקדימה השנה עונת ההשקיה ודבר זה מורגש מאד במפעל... הביקוש למצמדים הוא כה גדול, שאין באפשרותנו לספק את כולם... בבית הידיקה עובדים זה חודש ימים בשלוש משמרות... במידה שנוכל להחזיק מעמד במאמץ זה אין ספק שנוכל להתגבר על ההזמנות. (אברהם קרני)

4.4 פסח חשי"ח

*** פגישה עם משלחת הוועה"פ של הקבה"א (לאחר פנייתנו) אליהו פתח: קיבוצנו מונה 170 חברים - מהם 140 בני השכבה הוותיקה בגיל סמוצץ של 41 - 42... השכבה הבאה, שהיא ההשלמה היחידה שהקיבוץ קיבל במשך 12 השנים האחרונות - אעירה ב- 17 שנים מהגוף המבוגר. מצב דימוגרפי זה מתחיל לתת את אותותיו. החברים העובדים בחקלאות... מתחילים לעבור לעבודות יוחר קלות... הכוחות הזמניים לא יכולים לתת את החשובה לבעיות הענפים...
החשובות החוזרות ונשנות של התנועה, שאין אפשרות להזרים לקיבוצנו השלמה... הכריחה אותנו ללכת בדרך שידענו שאין ללכת בה... והיא הדרך של העבודה השכירה... לא היתה לנו כל ברירה... והצד השני של המטבע: החברים הנושאים בעול השירותים נקרעים לגזרים בין העבודות שאין כל אפשרות לא לבצען. המחת החברתי עבר את כל גבולות המותר... כל דבר פעוט וחסר ערך הופך להיות בעייה חברתית. לא נוכל להמשיך כך ועל התנועה... לעשות את כל המאמצים לפיתרון המצב בצופן מינדי ודחוף...

נציגי מזכירות הוועה"פ עונים: אינני יכול להשלים עם העובדה של עבודה שכירה במשקכם... נכון הוא שבמצבכם קיימות שתי אפשרויות: לצמצם את המשק... או - לקלוט; ואז ממילא יפחת מספר השכירים... כשנדון על מהזור ההשלמות הבא - נצטרך לדבר גם על חוספת להשלמה שלכם... אבל דבר זה אינו קרוב ביותר... בינתיים אין לנו אנשים ואתם מוכרחים לחכות... איננו יכולים להעביר אליכם גרעין או השלמה שהובטחה לקיבוץ אחר. אין אתם היחידים הזקוקים לעזרה...

*** בריאות (ילדים): מתוך 120 ילדים, לערך, מגיל 3 ומעלה קבעו הרופאים - 35 ילדים זקוקים להתעמלות אורתופדית. ז.א. שלישי מכל ילדינו... אנו פונים למרכז קופת חולים בבקשה לשלוח ועדה רפואית לבדוק... מה הסיבות למצב זה.

כרבע האחרון!!!
הידעת המטבת! הקצפת הצליחה!! המטבת החליט להגיש בקשה למתן פרס קפלן לילי על שיא באפיית עוגות פסח. ב- 25 שעות הכינה עוגות לכל המטובין לילי הסדר!

18.4

*** הגיע הטרקטור ד-4 חדש!!!...נקווה שבאמצעות כלי זה אפשר יהיה להתגבר על הפיגורים הכרוניים בעיבודים....

*** הצפצפות לאורך הכביש החדש קיבלו השקיה והתעוררו. יש לציין שכולן נקלטו ומתפתחות יפה.

*** פנו אלינו לארח 3 גרמנים (אריים טהורים)...צעירים אלה קיבלו את חינוכם אחרי מלחמת העולם השנייה...הם מעוניינים להכיר מקרוב את המרחש בארץ ובעיקר בקיבוצים. המזכירות החליטה לענות בשלילה...מחוך התחשבות ברגשות החברים....

*** חגובות ושאלות (בעניין העבודה השכירה)... ובינתיים - העסק משושג: "אמן", פלחה, פרדס ובאחרונה - בהובלת חציר. יחי המוסדות שלנו!! טוף טוף דואגים לבחורים...הנה חשבו עלינו וחטכו לנו את הגיוסים לאחר העבודה. היודד! אפשר לספל בשקט בגינה. טיפש מי שילך לפרוק אוטו אחרי העבודה. יש טלפון והכי טוב יהיה אם אוטו המשא יסע ישר דרך מעברת גן-יבנה בדרך הביחה...עכשו יש כיסוי לדבר עבירה; הטחנו את כל האמת בפני משלחת הקיבוץ הארצי ומאפוננו שקט. שידעו להם!!! רוצים שנהיה בסדר? חנו לנו אנשים. לא תתנו - אזי נרמה את הקדוש ברוך הוא... בקיזור: אינכם רוצים להצביע עוד פעם? גם זו לי הצבעה! (אפרים ה')

23.4

*** מחי כיתות היסוד:...ההרגשה היא, שילדינו בגיל זה עמוסים חביעות ונמצאים באווירה של חביעה בלתי פוסקת. לא כל הילדים יכולים להסתגל לחביעות אלה במידה שווה. יש למצוא את הדרך לגישה יותר אינדי-בידואלית...לגבי הרגלי עבודה - יש להיזהר ולא להכניס אותם לעול עבודה מוקדם מדי....יחס הילדים לגבי רכוש הכלל ולבתי הילדים - לא תמיד חיובי. כאן מודגש במיוחד מקומו של הקיבוץ כסביבה מתנכת ויחס ההורים לבית הילדים כלביהם. ולסיכום...כפי שאחת מאיתנו אמרה: האווירה הכללית בקיבוץ וגם בקרב המחנכים היא - שאין שביעות רצון ואין נחת. השאלה היא - מדוע? הרי כל אחת מאיתנו (עובדות החינוך) משקיעה כל כך הרבה מאמצים גופניים ומחשבתיים? (מרים יצ')

30.4

*** מטע הגויאבות שלנו נחיתם זה מכבר, לאחר שאנשי הפרדס הוציאוהו מטיפולם ואילו המוסד החינוכי שצריך לקבלו לטיפול - טרם מוכן....

*** חלקה של 35 דונם תיזרע לנטיון בשומשום.

*** בצאן: הגז התחיל לפני שבוע. הוא יבוצע בכוחות עצמנו....

*** אחד במאי: השנה יפגין הקיבוץ יחד עם הקן בירושלים. כל החברים שלא שובצו לעבודה ורשומים להפגנה חייבים לנסוע...כל סידורים פרטיים... אינם באים בחשבון.

*** הוחלט במזכירות לבצע את העבודות החיוניות העומדות על הפרק לא על ידי תוספת שכירים, כי אם על ידי גיוסים חד-פעמיים מכל הענפים....

10.5

*** בשיחת הקיבוץ הוחלט להקדיש את הכספים שהחבריה קיבלו ויקבלו מהשילומים (מגרמניה) לבניית בריכת שחייה. החברים יוסיפו למימון הבריכה 4 גיוסים במשך ה-נתיים הקרובות.

16.5

*** לקבוצת "שיבוליה", קבוצת "ארז" ולקן כולו ברכת הקיבוץ!!
(בהצטרפותכם לקן).

*** בסלק הסוכר: היבול למטה מהקווה... הקושי שאנו נתקלים בו בעבודה היא בהעמסה... המעלית שהזמנו לא הגיעה... וכנראה נאלץ עוד כשבועיים להעמיט בידיים...

*** בהדרים: הטבוע עומד בסימן הנטיעה של הפרדס החדש בשטח האינטנסיבי...

23.5

לקראת המועצה: ...מאז ומתמיד החלבט הקיבוץ בחיפוש אחר סינתזה של שני היסודות המנוגדים שבו: בין האופי המהפכני של הנחותיו העיוניות לבין מהותו השמרנית של המשק החקלאי שעליו הוא התבסס. סתירה זו הלכה וגברה גם בגלל חוסר בגמישות של הקיבוץ וחוסר האפשרות להסתגל לשינויים בחברה הסובבת. על יסוד זה נולדה האשלייה שהטבת תנאי החיים של החברים וריבוי זכויותיו הסוציאליות יגבירו את התודעה הקיבוצית.

הבירורים החברתיים שהתנהלו אצלנו... מעידים על הליכה בדרך הקלה הזאת של פיתרון בעיות הקיבוץ... הבה נקווה שהמועצה תעמיק לחדור לבעיות היסוד ואל חרתע מפני הסקת מסקנות. (ר')

*** מרכז המשק מוסר (בחג הטבועות):

בפלחה: הבצורת פגעה קשות ברמת היבולים...

במספוא: הענף טיפק מזון משובח ובשמע לרפת...

בשלהיך: לאחר הוצאת הבוטנים מהמחזור נשארו 3 גידולים עיקריים: תפ"א, סלק סוכר ותירס.

במחצית: הענף התפלג לשניים: הפרדסים לחוד והכרמים לחוד...

בבנות: היבול קטן בהרבה מההערכה; כנראה בהשפעת הכפור של השנה הקודמת...

ברפת: לאחר דיון ארוך הוחלט על קיום רפת החלב; בעדר הבשר הגענו ליחידה גדולה - למעלה מ- 100 עגלים.

בלול: איננו מצליחים להגיע ליחידה מלאה בגלל מחלות ובעיות אירגוניות...

"עגלים ב": העניינים מתנהלים בדיוק לפי התוכנית... ומתכננים הגדלה ניכרת של העדר.

"ב"אמן": הגענו השנה למטרים שלא היו כדוגמתם גם בהיקף וגם בגודל ההכנסות וכפי הנראה נעבור אף את התוכנית.

*** חגובות ושאלחות (בעיקבות מסיבת הקן עם כניסתם של "שיבולים" ו"ארז" לתנועה)

... באחד מערבי הקן לפני קרוב ל- 30 שנה יצאתי מבית הוריי... בניגוד לדעתם, והלכתי להצטרף לקן... במוצאי שבת זו חשבתי כמה

23.5 (המשך)

כמה השתנה המצב. הנה אנו, ההורים, מלווים את ילדינו לתנועה ובהרגשה של שותפות הגורל אנו שמחים להיותם בתנועה.
 והנה, מה הופתעתי לשמוע את קבוצת "אילה" ממחיזה את שירו של ד' שמעונוביץ "אל תשמע בני למוסר אב ולתורת אב אל אוזן חס; כי מוסר אב הוא קו לקו ותורת אב - לאט לאט". זה הרעיד את נפשי, כי אני זוכר באיזו מידת התלהבות אמרתי את זה בזמני.....
 האם אפשר להעתיק את התנאים של אז להיותם בקיבוץ? האם דומים היהסים בין הילדים וההורים של אז לאלו של היום?!
 אני מניח שהטוד היום שהחינוך נעשה תוך שיגרה, תוך חוסר מחשבה - ועל זה לבי דואב..... (אריה גילת)

*** חברת "ארנים" לפני איחוד: החברה תמונה היום 19 חברים, עומדת להתאחד עם חברת "שיבולים" מעין המפרץ, המונה 24 חברים.....עד לאיחוד נותרו 3 חודשים.....

22.8

*** בריכת השתייה: סוף סוף התחלנו להפוך ולשנות את הנוף על הגבעה. העובדה שצריך הספריה נשאר - בינתיים, מהווה מיגבלה די רצינית....

29.8

*** בארן: ההזרעה המלאכותית... הורחב הנסיון ל- 4 משקים נוספים ובתוכם הצור. אילנה ר' לקחה על עצמה את ביצוע ההזרעה - ולפי בדיקה ראשונה יש לשער שיותר מ- 75% מהכבשים שהוזרעו - התעברו. לא הושג אחוז כה גבוה בהרבעה טבעית....

אימרות גזברים
 "אין לגזברות שום קשר עם כלכלה, ואם גזבר חייב ללמוד - הרי צריך הוא לצאת לקורס קרקס מדרנו" (ג.ב.י.)

5.9

*** לול: בסוללות התחלה התחלנו בימים אלה בהזרעה מלאכותית. בזמן הקרוב נדע את החוצאות הראשונות. (עמנואל).

*** בפלחה:.....בשומשום היה היבול יפה ומבטיח, אבל בייבוש זלזלנו - וחלק גדול התעפש..... (צבי ב.א.)

12.9

*** בערב עבת לפני שבוע החקיימה מסיבת איחוד חברת "ארנים" עם חברת "שיבולים" מעין המפרץ. רוח ניצורים שובבה ונעימה הורגשה במשך כל

12.9 (המשך)

המסיבה וכן רצון איתן להמשיך בדרך התנועה ולהפיק מהאיחוד את המקסימום ליצירת חברה שומרית מגובשת ומאוחדת.

*** במוסד:... השנה ילמדו במוסד כ- 70 חלמידים המחולקים ל-3 כיתות: 2 כיתות ז' וכיתה ט'. יעבדו 4 מורים - עבודה מלאה ו- 4 מורים - חלקית....

*** קליטה: 1. במשך השנה היינו במגע עם למעלה מ- 40 משפחות או יחידים.

2. מתוכם הגיעו לביקור בקיבוץ (או ביקרו בביתם) - כמחצית.

3. לטיפול רציני יותר הגיעו 13 (פרט לאולפן).

4. מהם נמצאים בקיבוץ היום - 7. כולם ותיקים בארץ, באופן יחסי.

5. נוסף לכך - נמצאים 2 חברי אולפן אשר נשארו במגמה להקלט. בקשרינו עם חברי האולפן לא הצלחנו ביותר מחוסר נושא רחב לפעולה זו בין חברינו הצעירים. (רוחמה)